

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/310/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203775
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813203775.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu CD Consulting, s. r. o., IČO: 26 429 705, Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, proti žalovanej T. H., V.. X. XX. XXXX, bytom v Y., R., C.. T. X, o uplatnenie pohľadávky 278,- € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 4C/416/2013-80 z 2.3.2015

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa (ďalej len súd) žalobu žalobcu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

Vychádzal z toho, že žalobca sa podanou žalobou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ číslo 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu so výške 278.- Eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 311.- Eur od 3. 10. 2009 do 22. 2. 2010 a zo sumy 278.- Eur od 23. 2. 2010 až do zaplatenia, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 311.- Eur od 17. 12. 2009 do 22. 2. 2010 a zo sumy 278.- Eur od 23. 2. 2010 až do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,04 Eur a náhradu trov konania, v časti trov právneho zastúpenia vo výške 58,34 Eur s DPH a v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 Eur a že žalobca poukázal na to, že indosatár je nadobúdateľ všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 8. 4. 2009 na zmenkovú sumu 311.- Eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 3. 10. 2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.

Súd zistil, že podaná žaloba spĺňa podmienky na konanie v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky a žalovaná je fyzickou osobou, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky. Predmetom konania je cezhraničný spor, pričom hodnota nepresahuje 2000.- Eur bez príslušenstva, čo je v súlade s článkom 2 a 3 citovaného nariadenia.

Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva s miestom vystavenia i platobným miestom nachádzajúcim sa na území SR.

Súd v prvom rade posúdil platnosť zmenky z hľadiska jej formálnych náležitostí vyžadovaných zákonom č. 191/1950 Zb. - zákon zmenkový a šekový. Predložená zmenka je vlastnou zmenkou, ktorá je upravená v článku 1 druhej časti zákona.

Podľa § 75 zákona č. 191/1950 Zb.:

Vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina napísaná,
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu,

3. údaj zročnosti,
4. údaj miesta, kde sa má platiť,
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť,
6. dátum a miesto vystavenia zmenky,
7. podpis vystaviteľa.

Súd preskúmal predloženú zmenku, keď citoval § 5, § 11, § 38, § 48 ods.1 zák. č. 191/1950 Zb. a zistil, že ide o vlastnú zmenku, ktorá má uvedené dve možnosti zaplatenia, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. V zmenke sú totiž uvedené dve údaje o zročnosti, čo spôsobuje neurčitosť dohody o zročnosti v súlade s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný a neurčitý údaj zročnosti zmenky je spôsobený zápismi údajov na zmenke, keď zo zápis "zaplatím za túto zmenku pre predložení" je uvedená zročnosť zmenky na videnie a z údaj "na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia" je uvedená zročnosť zmenky na určitý čas po dате vystavenia. Jedná sa teda o neurčitý údaj zročnosti, resp. o zročnosť postupnú, ako je to uvedené v ust. § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. Takáto zmenka sa považuje za neplatnú / rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Obdo/59/2010/. Problematiku zročnosti zmenky upravuje § 33 a nasledujúce zákona č. 191/1950 Sb., kde sú taxatívne vymenované štyri spôsoby, ktorými je možné stanoviť zročnosť. Iný spôsob určenia zročnosti zakladá neplatnosť zmenky /rozsudok Najvyššieho súdu SR 1Obou23/2010, rozsudok Vrchného súdu v Prahe 9Cmo/504/1998/.

Súd v konaniach o právach z indosovanej zmenky v zásade neskúma kauzu pôvodného právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Právna konštrukcia indosácie zmenky s využitím tretej osoby umožňuje od žalovaného ako spotrebiteľa vymôcť jednak plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a jednak plnenie úrokov a poplatkov v rozpore s povinnosťou poskytovateľa úveru uvádzať v zmluvách ročnú úrokovú sadzbu a RPMN.

Právny inštitút zmenky je síce založený na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov, avšak táto formálnosť samotná by nemala vychyľovať práva zo zmenkového vzťahu v prospech jednej zo zúčastnených strán. Zmenkový dlžník a zmenkový veriteľ sú formálne v právne rovnocennom postavení, avšak faktická situácia môže byť odlišná. Navyiac dochádza k situácii, že zmenka je využívaná vo vzťahu k tým subjektom, od ktorých nie je možné očakávať hlbšie právne povedomie, čo pre nich môže mať celkom fatálne následky v podobe vzniku dlhovej špirály.

Nie je možné totiž prehliadať možné zneužitie zmenkového inštitútu v neprospech jednej zmluvnej strany. Nakoľko zmenka bola vystavená žalovanou v súvislosti s uzavretou spotrebiteľskou zmluvou o úvere, súd ex offio preskúmal zmluvné podmienky v časti vypíňacieho práva zmenky a preto bez platnej dohody o vypíňacom práve nemôže byť platná zmenka a súd v danom prípade postupoval podľa Občianskeho súdneho poriadku, Občianskeho zákonníka a z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v súlade so Smernicou Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernicou 2008/48/EHS a smernicou č. 2005/29/ES (citoval čl. 2 smernice rady 93/13/EHS). Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (citoval § 53, § 54 O.z.).

Súd mal za to, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, pričom v rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C - 419/2011 zo 14. 3. 2013 /Česká sporiteľňa, a.s. proti Geraldovi Feichterovi/ samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Dohoda o vyplnení zmenky je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, teda jej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté. Samotné dojednanie v čl. 17 VOP, podľa ktorého "zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky", je v priamom rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. V zmysle zmenky sa zmenková suma úročí zmenkovým úrokom 0,25 % denne odo dňa, kedy sa stal v zmysle čl. 4 všeobecných podmienok poskytnutia úveru splatný celý dlh. K samotnému vyplneniu zmenky teda veriteľ ako remitent pristúpil až v príčinnej súvislosti so zosplatením celého dlhu, pričom k zosplateniu dlhu došlo z dôvodu neplnenia zmluvných záväzkov zo strany spotrebiteľa. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky súd považuje za podmienku, ktorá je v zmysle čl. 2 písm. a/ v spojení s ustanovením prílohy ods. 1 písm. c/ smernice 93/13 EHS výslovne nekalá, nakoľko ide o podmienku, ktorej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25 % denne.

Sadzba zmenkového úroku 0,25 % denne predstavuje 91,25 % ročne, čo je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi. Svojou podstatou ide teda o sankčné plnenie, k plynutiu ktorého dochádza výlučne na základe porušenia zmluvných povinností zo strany dlžníka.

Súd dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky, obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, je právnym úkonom obchádzajúcim zákon, ktorý je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný a preto sankčný úrok vpísaný v zmenke vo výške 0,25 % denne spôsobuje neplatnosť zmenky (vzhľadom na sadzbu zmenkového úroku).

Súd zistil, že vyššie oboznamovaná úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. h/, i/, j/, k/ zákona č. 258/2001 Z. z. V zmluve totiž absentuje ročná úroková sadzba a RPMN, priemerná hodnota RPMN a rozpis splátok a preto v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov.

V podanom odvolaní žiadal navrhovateľ podľa § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, zrušiť napadnutý rozsudok, alebo zmeniť a návrhu vyhovieť a priznať trovy odvolacieho konania. V rozsiahlom odvolaní, ktoré má 42 bodov o.i. namieťa, že on predložil dôkaz - platnú zmenku, ktorej materiálnej náležitosti sú splnené podľa zák. č. 191/1950 Zb., má len právo na zmenkovú sumu, o.i. namietal, že odporca mal na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobí, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, platia tu prísne pravidlá uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný vznáša námietky podľa § 120 ods. 1 veta prvá (nesprávne práva) in fine O.s.p. voči zmenke za odporcu, súd nahrádza účastníka, z vlastnej iniciatívy a bez legitímneho podnetu tak nemôže urobiť. Dôkazné bremeno spočíva na odporcovi, t.j. na povinnom a nie na navrhovateľovi - oprávnenom (zák. č. 191/1950 Zb. v § 17). Poukazuje na judikatúru NS SR, rozsudok 5Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008 ako aj Európskeho súdneho dvora C-419/2011, čo je potrebné a ako sa odvodzuje oprávnenie z úradnej moci skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Odôvodnenie rozsudku uvádza neidentifikovaný nemecký rozsudok (z konaní na iných súdoch). Podľa súdnej praxe, tzv. zaišťovací směnka jakožto prostriedek zajištění je samotným nárokom nezávislým do konca na existenci zajištěné pohledávky (usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 5Cmo/14/97, publikované v čas. Soudní rozhledy 2/1999, NS ČR vychádza z rovnakej právnej úpravy). Nesprávne sú aj závery súdu, lebo vznikom zmenky sa zakladá celkom samostatný zmenkový vzťah (aj rozsudok 25Cdo/1839/2000, lebo směnka je dokonalý cenní papír dlužnícky...). Súd prvého stupňa mu nepriznal žiadny zmenkový úrok, čo je nesprávne, v rozpore s dobrými mravmi by mala byť postihnutá len časť zmenkového úroku, avšak tak nerozhodol súd, v uznesení Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 v zhodnej veci dávajú za pravdu odvolateľovi. Ďalej v rozsiahlom odvolaní poukazuje na uznesenie KS v Banskej Bystrici 43CoZm/10/2014 a § 17 Zákona zmenkového a šekového ohľadne abstraktnosti zmenkových záväzkov, predmetnú zmenku nepovažuje za spotrebiteľskú. Spomína aj novšiu doktrínu v zmenkovom práve, napr. zmenkové právo Bratislava 1944, Kotásek, J.: Zákon směnečný a šekový, Praha 2012, s. 182, Kovařík, Z.: Zákon směnečný a šekový, Praha 2011. Súd poprel zásadu abstraktnosti zmenky.

Ku odvolaniu pripojil citované rozhodnutia, o.i. aj rozsudok 5Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008, keď sa rozhodovalo o práve zo zmenky o zaplatenie 480.000,- Sk proti rozsudku KS v Bratislave 16Zm/3247/04-91 zo dňa 17. mája 2007 (rozsudok NS SR je z 22.10.2008).

Z č. I. 78 je zrejmé, že tejto veci podľa zápisnice o pojednávaní, podľa ktorej účastníci neboli prítomní, bol vyhlásený rozsudok verejne (č.I.75).

Odvolací súd postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. v spojení s § 205 ods. 1 písm. a) O.s.p., po preskúmaní podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania musel napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm.f/, ods. 2 O.s.p.

Keďže ide o spotrebiteľskú zmenku v tomto spore odvolací súd konštatuje, že status spotrebiteľa býva v právnych aktoch únie vymedzený aj inak, Smernica 85/374/EHS o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom chráni spotrebiteľa a to aj napriek tomu, že definícia spotrebiteľa nie je v tejto smernici uvedená, formulačne sa poníma spotrebiteľ v Smernici o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, napr. Smernica 93/13 EEC z 5.apríla 1993. Podľa § 2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo potrebu príslušníkov svojej domácnosti. Podľa väčšiny smerníc spotrebiteľom výslovne nie sú osoby, ktorých konanie sleduje ekonomické ciele, obvykle

je charakterizovaný ako výkon obchodnej, podnikateľskej alebo inej profesijnej činnosti. Príkladom je smernica o spotrebiteľskom úvere (87/102 EEC), spotrebiteľská o neprimeraných zmluvných podmienkach alebo smernica o niektorých aspektoch spotrebiteľského predaja a zárukách, definícia spotrebiteľa však nie je tu identická. Právna koncepcia spotrebiteľa sa tak vo väčšine upravovaných vzťahov zakladá na rozpore v postavení profesionála a neprofesionála - spotrebiteľa. Na rozdiel od súčasnej slovenskej právnej úpravy, ktorá v zákone vyjadrenom spôsobom jednoznačne odmieta právnické osoby ako subjekt ochrany pri uzavieraní a plnení zo spotrebiteľských zmlúv, komparatívny pohľad na národné úpravy ako aj komunitárne právo poukazuje na nesúrodosť prístupov a preto pre status osoby ako spotrebiteľa je dôležité posúdenie jeho ekonomickej aktivity, za určitých podmienok môže byť spotrebiteľom aj právnická osoba. V našom súdenom prípade treba rešpektovať, že zákonodarca vždy stanovuje rozsah pôsobnosti spotrebiteľského práva a až judikatúra môže tento rozsah analogicky rozširovať, teda treba považovať za spotrebiteľa fyzickú osobu.

Žalovaný je spotrebiteľom a odvolací súd dospel k záveru, že ide o právny vzťah vyplývajúci zo zmenky a preto ide o spotrebiteľskú zmenku, ktorá vyplýva zo spotrebiteľského úveru podľa zák. č. 258/2001 Z.z., resp. zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Aj ÚS SR v rozhodnutí IV. ÚS/270/2012-27 zo dňa 31.5.2012 pri riešení kolízie výlučnej príslušnosti vychádzal z pojmu spotrebiteľa ako aj citoval národné európske právo spotrebiteľa.

Z § 157 ods.2 O. s. p., citovaného v odvolaní, vyplýva, že súd prvého stupňa je povinný v odôvodnení uviesť, ktoré skutočnosti (skutkové zistenia) boli dokazovaním, zhodnými tvrdeniami účastníkov alebo iným zák. predpísaným spôsobom - podľa jeho názoru - preukázané a ktoré nie, príp. tiež, ktoré z nich sú pre rozhodnutie veci bezvýznamné. Pri každej jednotlivej, preukázanej i nepreukázanej, skutočnosti (skutkovom zistení) musí stručne a jasne uviesť, ako k tomuto záveru dospel, teda z akých dôkazov - podľa jeho názoru - záver vyplýva, ako tieto dôkazy podľa § 132-§ 135 O. s. p. hodnotil, a to najmä vtedy, ak šlo o dôkazy protichodné, a prečo nevyhoveli všetkým návrhom účastníkov na vykonanie dôkazov, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a p. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti (skutkové zistenia) je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave veci (do tzv. skutkovej vety), ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav veci (§ 153 ods.1 O. s. p.) a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Posúdením veci po právnej stránke treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Prakticky nepreskúmateľný je preto rozsudok, v ktorom nie sú vysvetlené prípadné rozpory medzi konkrétnymi dôkazmi, na základe ktorých sa to ktoré skutkové zistenie robí.

Podľa ustálenej súdnej praxe rozhodnutie nie je preskúmateľné predovšetkým v prípade, že z jeho odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, resp., keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia nevyplývajú.

ÚS SR opakovane judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa Čl.46 ods.1 Ústavy SR (uverejnenej pod č.460/92 Zb., v znení neskorších ústavných zákonov), Čl.36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.) a Čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením č.209/92 Zb. a č.102/99 Z. z.) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Pre účastníka konania, v ktorom bolo vydané nepreskúmateľné rozhodnutie to znamená odňatie jeho možnosti konať pred súdom, lebo mu neumožňuje - ak s rozhodnutím nie je spokojný - efektívne využitie jeho procesného práva na napadnutie rozhodnutia súdu odvolaním (§ 201 prvá veta O. s. p.), t. j. aby mohol odvolanie odôvodniť z hľadiska § 205 ods.1,2 O. s. p., lebo ak rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody, resp. obsahuje iba nedostatočné dôvody, v takom prípade účastník konania objektívne nemá ani možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia (postupu súdu) a teda ani sa kvalifikovane rozhodnúť, ktorým odvolacím dôvodom má odvolanie odôvodniť, aby bol v odvolacom konaní úspešný.

Podľa ustálenej súdnej praxe inými vadami, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci sú všetky vady prejavujúce sa v chybnom postupe súdu prvého stupňa pri dokazovaní, v nesprávnom posudzovaní procesných otázok, ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania, v chybnom poučovaní účastníkov a v ďalších nedostatkoch v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú bez ďalšieho, ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V tomto konaní je treba konštatovať, že nebol pripojený exekučný spis, z ktorého obsahu vychádzal aj súd prvého stupňa a keďže nepripojil si ho súd prvého stupňa, nemohol ani zákonne zamietnuť žalobu. Totiž ak sa má preskúmať aj exekučný titul a neplatnosť rozhodcovskej doložky, neplatnosť rozhodcovského rozsudku, ktorý má preukazovať navrhovateľovi ako postupníkovi, ktorý je už veriteľom pohľadávku voči dlžníkovi a zároveň osvedčiť tieto okolnosti, je treba vychádzať aj z exekučného konania subjektu, ktorý postúpil pohľadávku navrhovateľovi, pričom z hľadiska práva jednanie navrhovateľa, kedy je jeho správanie sa dovolené a kedy je v rozpore so zákonom (dostal sa do rozporu podľa zákona o spotrebiteľských úveroch).

K samotnému oprávneniu súdu preskúmať exekučný titul a k rozhodcovským rozsudkom, ktorými navrhovateľ preukazuje svoju pohľadávku odvolací súd poukazuje napr. na rozhodnutie dovolacieho súdu - Najvyšší súd SR - sp. zn. 5ECdo/314/2013 z 8. decembra 2014, zo 4. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo 224/2012, zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 295/2012, sp. zn. 3 Cdo 182/2012, sp. zn. 3 Cdo 6/2013, z 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 9/2013, sp. zn. 3 ECdo 37/2013, sp. zn. 3 ECdo 8/2013, z 27. júna 2013 sp. zn. 3 Cdo 237/2012, z 27. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 227/2012, z 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 106/2013 a ďalšie v obdobných veciach navrhovateľa. Nemožno však dopustiť zneužitie právneho pravidla (i keď je namietané, že žalovaný mal vzniesť námietky).

Najvyšší súd SR má nezastupiteľnú úlohu v zjednocovaní judikatúry, a preto v záujme predvídateľnosti rozhodnutí a jednotnosti rozhodovacej praxe, ktorými sa naplní princíp právnej istoty, ako jeden zo základných princípov princíp právneho štátu, vychádzal odvolací súd z judikatúry dovolacieho súdu. Najvyšší súd SR ako dovolací súd opakovane konštatoval vo veciach exekučného konania navrhovateľa na základe rozhodcovských rozsudkov, že uzavretá rozhodcovská doložka je neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve, čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý za daných podmienok nepredstavuje vykonateľný exekučný titul. Súd sa stotožnil aj s tými závermi exekučného súdu, ktoré konštatovali nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky, pričom ich výklad bol v súlade so Smernicou rady 93/13/EHS. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy na spotrebiteľské veci má za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

Pokiaľ sa navrhovateľ odvoláva na rovnosť účastníkov konania, jeho tvrdenia sú v zásade správne. Navrhovateľovi musí súd umožniť realizáciu jeho procesných práv, pretože inak by mu odňal možnosť konať pred súdom. Navrhovateľovi by boli postupom súdu odňaté procesné práva, ale ten sa nedostavil na pojednávanie, odporca nevzniesol o.i. námietky.

Imanentnou obsahovou zložkou práva je ochrana práv slabšieho. Tento princíp sa prejavuje nielen v obsahovej stránke hmotnoprávných a procesnoprávných noriem, ale aj ako interpretačný princíp v aplikačnej praxi súdov. Ide o trend tak v judikatúre európskych ako aj ústavných súdov, ktorý sa musí premietnuť aj do aplikačnej praxi všeobecných súdov. Dlžník, ktorý je pri vymáhaní pohľadávok v právnom postavení spotrebiteľa, je nesporne slabšou stranou nielen v oblasti hmotnoprávných vzťahov ale aj v oblasti procesnoprávných vzťahov. Z týchto dôvodov súd prihliada na to aby mu výkon práva veriteľa nebol neodôvodnene na ujmu. Odvolací súd poukazuje na to, že to vyplýva aj z § 1 a 2 O.s.p., podľa ktorých výkon práva musí byť spravodlivý a nesmie byť zneužívajúci, a vyplýva z právnej kultúry, keď právo EÚ favorizuje ochranu spotrebiteľa.

Tak ako bolo však už uvedené, v posudzovanom prípade súd len skúmal zmenku, a to bez ohľadu na jej právnu povahu a teda bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom, aké lehoty sú uvedené na zmenke z hľadiska splatnosti zmenky, nevychádzal z judikatúry o ochrane spotrebiteľa.

Napokon odvolací súd dodáva, že nie je možné v tomto procesnom postavení v riešenej veci vychádzať z návrhu navrhovateľa, ktorý sa odvoláva na rovnosť účastníkov konania, je treba konštatovať, že navrhovateľovi sa musí umožniť realizácia jeho procesných práv, ale ide o silnejšieho účastníka ako slabší spotrebiteľ, zatiaľ boli navrhovateľovi odňaté procesné práva nesprávnym procesným postupom súdu prvého stupňa, keď nevedno, kedy a ako sa súd dozvedel, že Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pôvodne si uplatnila práva z úverovej zmluvy (pôvodný veriteľ), závery súdu o neplatnosti zmenky podpísanej pre žalobcu „splatnej Pohotovosti“ sú predčasné a nesprávne.

Odvolací súd z judikatúry NS SR z hľadiska ochrany spotrebiteľa poukazuje na uznesenie 3Cdo/446/2012 z 20. marca 2014, v ktorom jasne NS SR vyjadril svoje závery, že ak ide o zmluvné dojednanie (napr. v prípade zmenky), ktoré umožňuje zabezpečiť veriteľa voči dlžníkovi, ide o jednoznačné obchádzanie zákona a v zmysle § 39 OZ ako také neplatné, lebo sa vylučuje záväzné pravidlo zámerným použitím prostriedkov, ktoré samy o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný (konanie in fraudem legis). V riešenej veci predstavuje postup navrhovateľa také konanie, kedy sa on správa podľa práva ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnu normou nepredvídaný a nežiadúci. Ak ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorou je neplatnosť rozhodcovskej doložky, nebolo možné založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok a ak exekučné konanie bolo zastavené právoplatne z tohto dôvodu, išlo o postup súdov, ktorým bola zabezpečená ochrana spotrebiteľa. Opačne dodávateľ zmenky výslovne zneužil tu neinformovanosť spotrebiteľa a aj keď odporca podpísal zmenku, úlohou súdu je v riešenej veci zákonným procesným postupom (ak sú zmluvné podmienky právneho predchodcu neplatné), zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa (napr. v Rozsudku ESD sp.zn. C-419/2011 zo 14.3.2013 ČR, v Gerald Feichter), aj Európsky súdny dvor pri uplatnení práva zo zmenky prelomil zásadu zmenky ako abstraktného cenného papiera, keď skúmal postavenie spotrebiteľa, ktoré rozhodnutie aj súd prvého stupňa cituje.

Spotrebiteľský vzťah od zmenkového vzťahu nemožno odčleniť (pozri poslednú právnu úpravu v § 17 ods.3 zák. č. 129/2010 o spotreb. úveroch, kde sa zmenka zakazuje).

Na základe uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa predčasne rozhodol, keď nespĺnil prísne formálne podmienky podľa žaloby a po vrátení veci súd bude mať povinnosť na pojednávaní vykonať dokazovanie (a pripojí exekuč. spis), a len vtedy žalobu zamietne, ak by veriteľ, t.j. navrhovateľ nepreukázal zákonný postup spočívajúci v dodržaní zákonného pravidla nášho právneho poriadku pri postúpení pohľadávky iného subjektu navrhovateľovi a až potom po vyhodnotení dôkazov opätovne rozhodnúť vo veci s poukazom na judikatúru najvyššieho súdu zaoberajúcu sa favorizáciou spotrebiteľa (napr. rozhodnutie 3Cdo/237/2012, 3Cdo/227/2012, 3ECdo/106/2013).

Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom konaní súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania podľa § 224 ods. 2 O.s.p.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.